

CONTRIBUȚII LA NECESITATEA ABORDĂRII ARIILOR GANGLIONARE ÎN CHIRURGIA NEOPLASMULUI LARINGIAN

C. Drașoveanu, V. Mulfay, I. Togănel, Gh. Gündisch

În lucrarea de față dorim să prezentăm rezultatele tratamentului operator (laringectomii totale și orizontale) la o serie de bolnavi cu cancer laringian fără adenopatie palpabilă, tratați între anii 1972—1975, atît în ideea abordării sau nu a ariilor ganglionare cît și prin prisma modificărilor histologice ce apar în teritoriul de drenaj limfatic în cazurile de cancer laringian.

Material clinic

Lotul bolnavilor la care s-a practicat laringectomia totală (tabelul nr. 1) cuprinde un număr de 38 de bolnavi. În 10 cazuri nu a fost practicat evidarea ganglionară de principiu. Examinarea histologică a ganglionilor evidați în celelalte 28 cazuri a pus în evidență absolut în toate cazurile modificări histologice după cum urmează:

Tabelul nr. 1

Laringectomii totale 38 cazuri

Recidive	Fără evidare ganglionară 10 cazuri	Cu evidare ganglionară	
		fără invazie histologică ganglionară 23 cazuri	cu invazie histologică ganglionară 5 cazuri
Locale		13 %	
Ganglionare	20 %		20 %

— în 85,8 % (23 cazuri) se remarcă: histiocitoză sinuzală, hiperplazie limfoganglionară reactivă, limfosinuzită catarală, hiperplazie limfocitară paracorticală (reacție imunitară de tip celular) etc.;

— în 14,2 % (5 cazuri) se remarcă metastaza limfoganglionară de carcinom.

Evaluind rezultatele postoperatorii la lotul bolnavilor cu laringectomie totală potrivit perioadei relativ scurte la care se referă studiul nostru se pot constata în mod concret următoarele:

— metastazarea ganglionară în primul an nu a interesat nici unul din cazurile la care examenul histopatologic al ganglionilor a fost negativ, ea a apărut la lotul cu invazia histologică ganglionară pozitivă sau acolo unde nu s-a efectuat evidarea ganglionară.

— proporția cea mai mică de recidive în primul an, 13 % (3 cazuri), apare la lotul celor la care s-a asociat și evidarea ganglionară de principiu, recidiva în toate cazurile a fost locală și nu ganglionară.

— recidiva de ordin ganglionar, și numai ganglionar, care succede

în primul an actului operator este în proporție de 20 % (2 cazuri) la lotul bolnavilor la care nu s-a practicat evidare ganglionară de principiu.

— recidiva de ordin ganglionar, și numai ganglionar, apare abia în al doilea an care succede actului operator, la bolnavii cu invazie ganglionară histologic pozitivă, dar cu evidarea de principiu efectuată.

Laringectomia parțială orizontală supraglotică (tabelul nr. 2) a fost practică în 22 de cazuri, efectuându-se de fiecare dată evidarea ganglionară de principiu. Modificările histopatologice relevă în proporție de 84,2 % histiocitoza sinuzală limfosinuzală catarală, hiperplazia reactivă etc., iar în proporție de 15,3 % (3 cazuri) metastaza limfoganglionară de carcinom.

Tabelul nr. 2

Laringectomii parțiale (orizontale) 22 cazuri

Toate cu evidare ganglionară de principiu

Fără invazie histologică   Cu invazie histologică

84,2 %

15,8 %

Recidivele (15,8 % — 3 cazuri) remarcate atît în primul an cît și mai tîrziu la lotul bolnavilor cu laringectomie orizontală nu au fost niciodată ganglionare ele au fost de ordin local sugerînd de fapt depășirea indicației operatorii.

Proporția ganglionilor cu invazie histologică pozitivă luată global atît la cei cu laringectomii totale cît și parțiale a fost de 16 %.

Discuții

Potrivit concepției lui Zechner la nivelul limfonodulilor se desfășoară procese imunobiologice ca expresie a concentrării posibilităților de apărare a organismului în fața invaziei canceroase. Invazia histologică a neoplaziei reprezentînd un moment de rupere a barierei de apărare și de aici înainte, șansele de vindecare diminuîndu-se.

Stabilirea cu exactitate a modificărilor din ariile ganglionare expuse invaziei tumorale în neoplasmul de laringe, deși prezente, nu se poate face pînă la ora actuală decît prin examenul histologic postoperator.

Cercetările de limfografie cervicală efectuate la noi în țară de către Marin arată că metastazări ganglionare cu un diametru sub 3 mm nu pot fi evidențiate limfografic.

Din cele 50 de cazuri de neoplasm laringian (atît din lotul laringectomizaților total cît și al celor laringectomizați parțial) invazia histologică a neoplaziei a fost evidențiată în 16 % (8 cazuri) a cazurilor. Putem afirma că această cifră are valoare semnificativă întrucît Ilberg și Arnold în 1972, cînd au expus avantajele evidării ganglionare de principiu au găsit invazia histologică pozitivă a ganglionilor în proporție de 15,5 % pe un număr de 123 cazuri de cancer laringian.

La noi în țară Suceava în 1976, găsește o cifră mai mare de invazie histologică pozitivă a ganglionilor în neoplasmul de laringe, anume 22 % (12 cazuri din 54).

În sprijinul justificării aplicării unei evidări ganglionare de necesitate vin o serie de rezultate. Astfel *Pietrantonî* arată că vindecările (supraviețuiri peste 5 ani) sînt doar de 36,7% în evidarea de necesitate făcută atunci cînd ganglionii sînt palpabili pe cînd în cea de principiu se poate ajunge la o proporție de 67,7% supraviețuiri.

Faptul că recidivele sînt locale și nu ganglionare la lotul bolnavilor fără invazie tumorală ganglionară sugerează de fapt problema inoperabilității unor cazuri din lotul laringectomizaților total sau a necesității unei laringectomii totale la lotul celor laringectomizați prin parțiala supraglotică.

Experiența clinică a numeroși autori arată că prognosticul mult mai rezervat al cazurilor de cancer laringian cu invazie ganglionară fie ea doar la treapta microscopică histologică ne determină să considerăm global neoplasmul de laringe cu teritoriul său limfatic, iar pe plan terapeutic chirurgical abordarea de principiu a teritoriului limfatic în absența oricăror forme de manifestare clinică este bine justificată.

Concluzii

1. În limfonodulii aflați în zonele de drenaj ale neoplasmului de laringe se constată modificări histologice cu semnificația unor reacții de apărare a organismului.

2. Recidivele ganglionare în evoluția postoperatorie au fost găsite la lotul bolnavilor fără evidare ganglionară de principiu, sau la lotul cu invazia ganglionară histologic pozitivă.

3. Rezultatele cele mai favorabile în tratamentul chirurgical al cancerului de laringe s-au obținut la lotul bolnavilor la care practicîndu-se evidarea ganglionară de principiu, ganglionii se prezentau neinvadați tumoral din punct de vedere histologic.

Sosit la redacție: 7 mai 1977.

Bibliografie

1. *Ilberg C., Arnold W.*: Z. Laryng. Rhinol. (1972), 51, 258; 2. *Marin I.*: Contribuții la studiul limfografiei cervicale în cancerologia O.R.L. Teză de doctorat. I.M.F. București; 3. *Pietrantonî L., Agazzi C., Fior R.*: Rap. II., 7-e Congr. Int. Oto-Rhino-Laryng., Paris, 1961, Progr. Oto-Rhino-Laryng. vol. 9, 275 (Karger, Basel New York 1961); 4. *Suceava I.*: Invazia ganglionară în cancerule sferei O.R.L. aspecte anatomopatologice și terapeutice. Teză de doctorat, I.M.F. Cluj-Napoca, 1976; 5. *Zeichner G.*: Acta Otolaryngol. (1975), 79, 166.

CONTRIBUTIONS TO THE NECESSITY OF STUDYING THE GANGLION AREAS IN THE SURGERY OF LARYNGEAL NEOPLASM

The matter of principle in approaching the ganglion areas in the surgery of laryngeal neoplasm has been studied both in the patients having undergone total laryngectomy (38 cases) and in those with supraglottic horizontal partial laryngectomy. The most favourable results obtained in the surgical treatment of the cancer of the larynx were noted in the group of patients in whom ganglion extirpation of principle being performed, the ganglions were not invaded by the tumour from histological point of view.